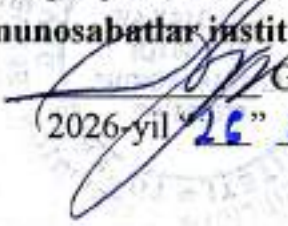

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
Tashqi siyosat va xalqaro iqtisodiy
munosabatlar instituti direktori

G. T. Arifjonov
2026-yil 26 iyun

TURIZMDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISH
FANINING O'QUV DASTURI
(Kunduzgi ta'lim shakli 4-kurs)

Bilim sohasi:	1000000	- Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	1010000	- Xizmatlar ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi:	61010400	- Turizm (xalqaro turizm)

Toshkent – 2026

Mazkur o'quv dasturi Tashqi siyosat va xalqaro iqtisodiy munosabatlar instituti Kengashining 2026-yil 26 - iyun dagi 11-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur o'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universitetining "Turizm" kafedrası tomonidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 24 - iyun dagi 25-sonli yig'ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

Ch.K Xusanov – i.f.n., dotsent, Toshkent davlat sharqshunoslik universitetining "Turizm" kafedrası mudiri.

M.S. Nurullayeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universitetining "Turizm" kafedrası stajor- o'qituvchisi

Taqrizchi:

M.T Aliyeva – i.f.d., professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universitetining "Turizm va mehmonxona faoliyati" kafedrası o'qituvchisi

"Turizm" kafedrası mudiri:

2026-yil "23" iyun _____

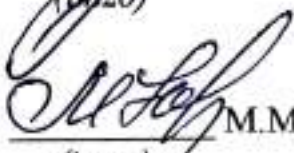
TDSHU ARM direktori:

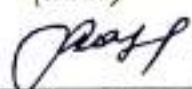
2026-yil "23" iyun _____

Fanga mas'ul o'qituvchi:

2026-yil "23" iyun _____

(imzo) Ch.K Xusanov

(imzo) M.M.Yuldasheva

(imzo) M.S. Nurullayeva

1. Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi TIRB2804	O'quv yili 2026-2027	Semestr 8			ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili O'zbek/rus	O'quv rejadagi tartib raqami 61010100- 2			Haftadagi dars soatlari 4	
Fanning nomi Turizmda inson resurslarini boshqarish	Jami yuklama (soat)	Auditoriya mashg'ulotlari jami - 48 soat, shundan:			Mustaqil ta'lim (soat)	Kurs ishi
		Ma'ruza	Amaliy	Amaliy (korxona)		
	120	24	24	-	72	-

2. Fanning mazmuni
Fanning maqsadi – talabalarni turizm sohasida inson resurslarini boshqarishning nazariy va amaliy asoslari bilan tanishtirish, turizm va mehmondo'stlik korxonalarida xodimlarni rejalashtirish, tanlash, joylashtirish, rivojlantirish va rag'batlantirish usullarini o'rgatish hamda inson resurslarini samarali boshqarish bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat Fanning vazifalari – talabalarda inson resurslarini boshqarishning mazmun-mohiyati va tamoyillari to'g'risida tasavvur hosil qilish; turizm korxonalarida xodimlarga bo'lgan ehtiyojni aniqlash, kadrlarni tanlash va ishga qabul qilish jarayonlarini o'rgatish; xodimlarni o'qitish, malakasini oshirish, motivatsiyalash va mehnat faoliyatini baholash usullarini shakllantirish; mehnat munosabatlari, jamoani boshqarish, liderlik va korporativ madaniyat masalalarini o'rganish; turizm va mehmondo'stlik sohasida inson resurslarini boshqarishning zamonaviy texnologiyalari va strategiyalarini amaliy faoliyatda qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirishdan iborat.

3. Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1. (3XTZT1704) Xalqaro turizm tadbirkorligi
2. (1XTZA1404) Xalqaro turizm asoslari
3. (TI2604) Turizm iqtisodiyoti

4. Xorij tajribasiga muvofiqligi
Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 100 talik ro'yxatga kiruvchi Kornell universiteti (Cornell University(QS-16))xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi.

<https://sha.cornell.edu/admissions-programs/undergraduate/academics/courses/management-and-organizational-behavior/hadm7273/>

5.	Ta'lim natijalari (TN)
	<i>Kasbiy kompetensiyalar:</i>
TN1	Talaba turizm sohasidagi inson resurslarini boshqarish asosiy nazariyalarini va prinsiplari bilan tanishadi.
TN2	Talaba turizm tashkilotlarida kadrlarni tanlash, joylashtirish va motivatsiyalash jarayonlarini tushunadi.
TN3	Talaba xodimlar samaradorligini baholash va rivojlantirish bo'yicha asosiy metodlarni biladi.
	<i>Ko'nikmalar:</i>
TN4	Talaba turizm korxonalarida kadrlarni boshqarish jarayonlarini amaliyotda qo'llay oladi.
TN5	Talaba xodimlarning ish faoliyatini tahlil qilish va ularni samarali rag'batlantirish bo'yicha tavsiyalar berish ko'nikmasini rivojlantiradi.
TN6	Talaba turizm sohasida inson resurslarini rejalashtirish va boshqarish bo'yicha muammolarni hal qila oladi.

6.	Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:	Soat
	Ma'ruza (M)	24
M1	Turizm da inson resurslarini boshqarish faniga kirish. Turizm industriyasida inson resurslarini boshqarishning mohiyati va ahamiyati. Fanning maqsad va vazifalari. Turistik tashkilotlar samaradorligini ta'minlashda xodimlarning o'rni. Turizmda inson resurslarini boshqarish sohasidagi mutaxassislarga qo'yiladigan zamonaviy talablar.	2
M2	Turizm da personalni boshqarish. Inson resurslarini boshqarish tushunchasi va mazmuni. Turistik tashkilotlarda HR-menejmentning asosiy funksiyalari. Personalni boshqarish va turistik biznes samaradorligi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik. Tarmoqni rivojlantirishda kadrlar siyosatining o'rni.	2
M3	Xodimlarning mehnat jarayonidagi ishtiroki. Turistik tashkilotlar faoliyatida xodimlar ishtirokining shakllari. Jamoaviy ish va xodimlarning jalb etilganlik darajasi. Mehnat samaradorligini oshirish mexanizmlari. Korporativ madaniyatning xodimlar faolligiga ta'siri.	2
M4	Turizm da inson resurslarini boshqarish. Turizm industriyasida personalni boshqarish tizimi. Xodimlarni tanlash, saralash va moslashtirish. Personalni o'qitish va rivojlantirish. Mehnat faoliyati samaradorligini baholash.	2
M5	Turizm da inson resurslarini boshqarishda ma'lumotlar tahlili.	2

	Turistik tashkilotlarda HR-analitikadan foydalanish. Xodimlar samaradorligi ko'rsatkichlarini baholash. Kadrlarni boshqarishda raqamli texnologiyalarni qo'llash. Ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv qarorlarini qabul qilish.	
M6	Turizmدا iste'dodlarni boshqarish strategiyalari. Iste'dodlarni boshqarish tushunchasi. Malakali mutaxassislarni jalb qilish va saqlab qolish. Xodimlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish. Turizm industriyasida kadrlar zaxirasini shakllantirish.	2
M7	Turizmدا rejalashtirish samaradorligi. Turistik tashkilotlarda kadrlar rejalashtirish. Personalga bo'lgan ehtiyojni prognozlash. Xodimlar sonini optimallashtirish. Kadrlar rejalashtirishning biznes samaradorligi bilan bog'liqligi.	2
M8	Barqaror turizmда inson omili. Turizmning barqaror rivojlanishini ta'minlashda xodimlarning o'rni. Xodimlarning ijtimoiy mas'uliyati. Inson omilining turizmning ekologik va ijtimoiy jihatlariga ta'siri.	2
M9	Turizmда inson omili va texnologiyalar integratsiyasi. HR jarayonlarida raqamli texnologiyalardan foydalanish. Personalni boshqarishni avtomatlashtirish. Inson omili va texnologiyalar o'rtasidagi muvozanat. Innovatsiyalarning personalni boshqarishga ta'siri.	2
M10	Turizmда risklarni boshqarish. Xodimlar faoliyatidagi risklar tushunchasi. Kadrlar risklarining turistik tashkilotlarga ta'siri. Risklarni baholash va minimallashtirish usullari. Xodimlar faoliyati barqarorligini ta'minlash.	2
M11	Turizmда inqirozga qarshi boshqaruv. Inqirozli vaziyatlarda personalni boshqarish xususiyatlari. Kadrlar salohiyatini saqlab qolish strategiyalari. Noaniqlik sharoitida ishni tashkil etish. Turistik tashkilotlarda o'zgarishlarni boshqarish.	2
M12	Inqiroz davrida xodimlar xavfsizligi. Inqirozli vaziyatlarda mehnat sharoitlarini ta'minlash. Xodimlarga psixologik yordam ko'rsatish. Turistik tashkilotlarda mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni ta'minlash. Favqulodda vaziyatlarda xodimlarni himoya qilish choralari.	2
	Amaliy mashg'ulot (A)	24
A1	Turizmда inson resurslarini boshqarish faniga kirish. Turizm industriyasida inson resurslarini boshqarishning mohiyati va ahamiyati. Fanning maqsad va vazifalari. Turistik tashkilotlar samaradorligini ta'minlashda xodimlarning o'rni. Turizmда inson resurslarini boshqarish sohasidagi mutaxassislarga qo'yiladigan zamonaviy talablar.	2
A2	Turizmда personalni boshqarish. Inson resurslarini boshqarish tushunchasi va mazmuni. Turistik tashkilotlarda HR-menejmentning	2

	asosiy funksiyalari. Personalni boshqarish va turistik biznes samaradorligi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik. Tarmoqni rivojlantirishda kadrlar siyosatining o'rni.	
A3	Xodimlarning mehnat jarayonidagi ishtiroki. Turistik tashkilotlar faoliyatida xodimlar ishtirokining shakllari. Jamoaviy ish va xodimlarning jalb etilganlik darajasi. Mehnat samaradorligini oshirish mexanizmlari. Korporativ madaniyatning xodimlar faolligiga ta'siri.	2
A4	Turizm inson resurslarini boshqarish. Turizm industriyasida personalni boshqarish tizimi. Xodimlarni tanlash, saralash va moslashtirish. Personalni o'qitish va rivojlantirish. Mehnat faoliyati samaradorligini baholash.	2
A5	Turizm inson resurslarini boshqarishda ma'lumotlar tahlili. Turistik tashkilotlarda HR-analitikadan foydalanish. Xodimlar samaradorligi ko'rsatkichlarini baholash. Kadrlarni boshqarishda raqamli texnologiyalarni qo'llash. Ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv qarorlarini qabul qilish.	2
A6	Turizm iste'dodlarni boshqarish strategiyalari. Iste'dodlarni boshqarish tushunchasi. Malakali mutaxassislarni jalb qilish va saqlab qolish. Xodimlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish. Turizm industriyasida kadrlar zaxirasini shakllantirish.	2
A7	Turizm rejalashtirish samaradorligi. Turistik tashkilotlarda kadrlar rejalashtirish. Personalga bo'lgan ehtiyojni prognozlash. Xodimlar sonini optimallashtirish. Kadrlar rejalashtirishning biznes samaradorligi bilan bog'liqligi.	2
A8	Barqaror turizm inson omili. Turizmning barqaror rivojlanishini ta'minlashda xodimlarning o'rni. Xodimlarning ijtimoiy mas'uliyati. Inson omilining turizmning ekologik va ijtimoiy jihatlariga ta'siri.	2
A9	Turizm inson omili va texnologiyalar integratsiyasi. HR jarayonlarida raqamli texnologiyalardan foydalanish. Personalni boshqarishni avtomatlashtirish. Inson omili va texnologiyalar o'rtasidagi muvozanat. Innovatsiyalarning personalni boshqarishga ta'siri.	2
A10	Turizm risklarni boshqarish. Xodimlar faoliyatidagi risklar tushunchasi. Kadrlar risklarining turistik tashkilotlarga ta'siri. Risklarni baholash va minimallashtirish usullari. Xodimlar faoliyati barqarorligini ta'minlash.	2
A11	Turizm inqirozga qarshi boshqaruv. Inqirozli vaziyatlarda personalni boshqarish xususiyatlari. Kadrlar salohiyatini saqlab qolish strategiyalari. Noaniqlik sharoitida ishni tashkil etish. Turistik tashkilotlarda o'zgarishlarni boshqarish.	2
A12	Inqiroz davrida xodimlar xavfsizligi. Inqirozli vaziyatlarda mehnat sharoitlarini ta'minlash. Xodimlarga psixologik yordam ko'rsatish. Turistik tashkilotlarda mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni	2

	ta'minlash. Favqulodda vaziyatlarda xodimlarni himoya qilish choralari.	
7.	Mustaqil ta'lim topshiriqlari*	72
1.	Seminar va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	36
2.	Vaziyatli masalalar (kazuslar) tuzish	10
3.	Berilgan manbalarni tahlil qilish	10
4.	Anjumanga tezis tayyorlash	10
5.	Berilgan mavzu bo'yicha referat yozish	6

**Izoh: Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan bo'lishi kerak.*

8.	Ta'lim texnologiyalari va metodlari
	➤ ma'ruzalar; ➤ amaliy, laboratoriya ishlarni bajarish va xulosalash; ➤ interfaol keys-stadilar; ➤ blits-so'rov; ➤ guruhlarda ishlash; ➤ taqdimotlar qilish; ➤ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
9.	Talabalar tomonidan kreditlarni olish uchun talablar
	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

10.	Talabalar bilimni baholash mezon
	a) 90-100 ball - 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritish olsa; ➤ fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas; ➤ fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa; ➤ fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etish olsa; ➤ berilgan savollarga aniq va lo'nda javob berish olsa; ➤ konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; ➤ mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa; ➤ nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llash olish; ➤ tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish.

b) 70-89 ball - 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzulami bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa;
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa.

d) 60-69 ball - 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzulami tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 0-59 ball - 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'tilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa; fanni bilmasa.

11. Foydalanilgan adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1.	A.B. Xayitov. "Inson resurslarini boshqarish": Darslik. – T.: 2019. 409b.
2.	Azlarova M.M. Inson resurslarini boshqarish: o'quv qo'llanma. – O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. – T.: IQTISODIYOT, 2019. -207 bet.
3.	Инсон ресурсларини бошқариш (дарслик)/Тулнора Абдурахмонова. Т.: ЎЗР ФА «Фан» нашриёти Давлат корхонаси, 2021. 696 б.

Qo'shimcha adabiyotlar

4.	Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024.
5.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023

6.	Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild.- Toshkent: O'zbekiston, 2023.
7.	Sh.M Mirziyoyev. Inson qadri, uning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlari uchun. –Toshkent: O'zbekiston, 2022.
8.	Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. - Toshkent: O'zbekiston, 2022.
9.	Sh.M. Mirziyoyev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 48 b.
10.	"Turizm to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasining Qonuni – http://www.lex.uz/docs/4428097 , 2019, Toshkent sh., 2019-yil 18-iyul, O'RQ-549-son.
Axborot manbalari	
11.	https://www.unwto.org – Butunjahon Turizm Tashkiloti.
12.	https://www.uzbektourism.uz – O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi.
13.	www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
14.	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
15.	www.uzbekistanairways.uz
16.	www.uzbekrailways.uz
17.	www.wttc.org

leaf